

**ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS MOKSLO IR INOVACIJŲ SKYRIAUS VEDĖJO
DARIAUS LIUTIKO IR
VYR. SPECIALISTĖS JUSTINOS VAIŠVILAITĖS
KOMANDIRUOTĖS Į LENKIJĄ
ATASKAITA
2019-12-16 Nr. 3PR - 148**

1. Komandiruotės tikslas: dalyvauti Vidurio ir Rytų Europos šalių iniciatyvos BIOEAST konferencijoje ir BIOEAST valdybos posėdyje.

2. Komandiruotės trukmė: 2019 m. gruodžio 9-12 d.

3. Komandiruotės vieta: Varšuva, Lenkija.

4. Komandiruotės finansavimas: komandiruotės išlaidos apmokėtos iš „Bendradarbiavimas įgyvendinat ES Baltijos jūros regiono strategijos 9 prioritetą“ lėšų, kurios yra priemonės „Žemės ūkio ministerijos projektų vykdymas“ ir programos „Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimas“ sudėtyje

5. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai.

Gruodžio 10 d. Lenkijos žemės ūkio ir kaimo plėtros ministerijoje (ŽŪM) vyko tarptautinė konferencija, kurios tikslas – pristatyti Vidurio ir Rytų Europos žiniomis grįstos bioekonomikos plėtros žemės ūkio, akvakultūros ir miškininkystės srityse iniciatyvą (*Initiative for Knowledge-based Agriculture, Aquaculture and Forestry in the Bio-economy*) **BIOEAST ir ją palaikantį „Horizontas 2020“ projektą BIOEASTsUP**. Lenkijos ŽŪM su mokslinių tyrimų institutu IUNG (BIOEASTsUP projekto koordinatoriumi) sukviėtė kitas su bioekonomika susijusias Lenkijos ministerijas, ekspertus, BIOEASTsUP darbo grupių (*Work Packages*) lyderius, BIOEAST tematinių darbo grupių atstovus, BIOEAST valdybos atstovus supažindinti su 2019 m. spalio 1 d. prasidėjusiu palaikančiu projektu ir jo pagalba iniciatyvai.

Antroje dalyje prisijungė Lenkijos žemės ūkio ministras, kuris pasveikino dalyvius. Taip pat surengta tarptautinė sesija, skirta aptarti galimas ilgos trukmės prioritetines bioekonomikos temas *BIOEAST Foresight* (prognozavimo) *exercise* – ši ekspertų grupė prie BIOEAST dar tik kuriama, ji numatyta BIOEAST valdymo dokumente (*Governance paper*). Sesijoje dalyvavo Europos Komisijos Jungtinių tyrimų centro Bioekonomikos žinių centro atstovas Robert M'barek, kuris pristatė Europos bioekonomikos situaciją, ragino naudotis Biomonitor įrankiu <http://biomonitor.eu/>.

Gruodžio 11 d. Lenkijos ŽŪM vyko **BIOEAST valdybos susitikimas** su BIOEASTsUP projekto atstovais. Projekto atstovai prašyti pristatyti ne tik kokią pagalbą ministerijoms projektas teiks, bet ir kokio indėlio reikės iš ministerijų. Generalinis sekretorius pasigedo aiškumo pristatytuose veiksmuose, kuriems atlikti reikės ministerijų indėlio, ir terminuose. Prašyta patikslinti *excel* lentelę su projektui reikalingais veiksmais, terminais, kurią vėliau derins su ministerijomis.

Pasidžiaugta **ES Tarybos išvadomis dėl bioekonomikos**, kurias inicijavo ES pirmininkaujanti Suomija – 2019 m. lapkričio 29 d. posėdyje jas patvirtino Konkurencingumo taryba. Informacinis punktas gruodžio 16 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės Taryboje. Didelė sėkmė, kad bendromis jėgomis pasiekėme, jog išvadose paminėta BIOEAST iniciatyva ir EK pagalba (*policy support*) jai. EK svarsto keisti *Policy Support Facility*, kuri negali padengti visos bioekonomikos, tad ši priemonė gali būti pakeista darbo programoje ir įvardinta apibendrintai – *policy support*. 2020 m. sausio 1 d. atsiras *Structural Reform Support Service* taps nauju generaliniu direktoratu. Tai puiki galimybė jam teikti paraišką siekiant gauti paramos. Taip jau padarė Kroatija.

BIOEAST valdymo dokumente numatyta steigti patariamąją tarybą – 20 analitikų, strateginio planavimo ekspertų – **11 ekspertų būtų iš BIOEAST šalių (kiekviena pasiūlys po 1)**, 5 nariai iš Vakarų Europos ir 4 atrinkti pagal *Foresight Exercise* veiklos dokumentą (*Terms of Reference – ToR*). Sukurta darbo grupė šiai tarybai įkurti, kuri 2020 m. sausį ministerijoms pateiks derinti Patariamąsios tarybos ToR. BIOEAST generalinis sekretorius Barna Kovacs patarė pasidomėti Vokietijos bioekonomikos tarybos (*German Bioeconomy Council*), kuri patarinėjo ministerijoms bioekonomikos plėtros klausimais, kaip geru pavyzdžiu, nariais, dar kartą paminėjo dr. Christian Patemann (buvusį ilgametį DG RTD direktorių), galimus verslo, pvz. itin sėkmingos biotechnologijų įmonės vadovo, mokslo, atstovus. Iš šios Patariamąsios tarybos 4 ekspertai sudarytų prognozavimo (*Foresight exercise*) grupę. Modelis panašus į SCAR Foresight (2-3 klausimai, svarbūs Rytų Europai). Reikia išsirinkti **2030-2050 m. aktualiausias temas makroregione, aptarti galimas kiekvienoje BIOEAST šalyje su įvairiomis ministerijomis**. Pabrėžta *foresight* svarba – paskirtas net atskiras EK vicepirmininkas *for interinstitutional relations and foresight* (iš CZ).

BIOEAST Tematinės darbo grupės. Bioenergetikos darbo grupė (HR) spalį Soprone, Vengrijoje turėjo sėkmingą pirmąjį susitikimą, surengtą kartu su Tarptautinės energetikos asociacijos konferencija. Bioenergetikos grupė planuoja teikti paraišką COST *action* (per Švietimo ministerijas), kad gautų finansų grupės tinklo veiklai. Paraiškos tema – „*How to broaden the existing bioenergy infrastructures remit, creating value-added process beside the energy like the material use aspects (bio chemistry, bio-industry) of the bioeconomy and the potential for the CEE countries*“. Soprone vyko ir Miškininkystės darbo grupės susitikimas, jau pradėjo aptarti tematinių studijų temas. Maisto sistemų (PL) ir Agroekologijos (HU) grupės dar neturėjo pirmųjų susitikimų, bet aktyviai derina ToR. Maisto sistemų grupės koordinatoriai aktyviai dalyvauja rengiant „Europos horizonto“ Maisto sistemų partnerystės koncepciją. Agroekologijos grupėje nutarta dirbti ties 3 tematikomis – agroekologija, dirvožemis ir žemės ūkis be pesticidų. CZ išreiškė norą koordinuoti penktąją tematinę darbo grupę – gėlo vandens bioekonomikos. Barna Kovacs pabrėžė, kad

tematines grupės atviros ir kitoms ministerijoms ir institutams, pvz. susijusiems su atliekų klausimu, patenkančiu į maisto sistemų tematiką.

BIOEAST šalys raginamos pranešti apie 2020 m. planuojamus svarbius renginius, susijusius su bioekonomika. Bus atnaujinamas BIOEAST *roadmap*.

Renginiai. **2020 m. vasario 20-21 d. numatoma didelė BIOEAST konferencija Briuselyje su EK atstovais.** Vasario 20 d. ryte būtų valstybės sekretorių/viceministrų darbiniai pusryčiai ir sesija su EK DG AGRI, DG RTD, DG SANTE, DG CLIMA atstovais apie ES žaliojo kurso (EU Green Deal) ir BIOEAST vaidmenį bei kt. Aktualius klausimus. Kitą dieną vyktų BIOEAST tematinių darbo grupių paralelinės sesijos. **Pateikti temas, klausimus, aktualiausius mūsų šalims šiuose susitikimuose su direktoriais. Ar galime užtikrinti valstybės sekretorių/viceministrų lygį 20 d. renginiuose?** Nuo to priklausys kvietimo adresatas. Artimiausiu metu BIOEAST sekretoriatas išsiųs *Save the date* pranešimą. Artimiausiu metu pateiks BIOEAST šalių kontaktiniams asmenims (NCPs) konferencijos koncepcijos ir programos projektus derinti.

HR BIOEAST atstovas pristatė Kroatijos pirmininkavimo ES renginius, susiję su BIOEAST:

- BIOEAST konferencija 2020 m. Vasario 20-21 d. Briuselyje;
- ŽŪŽIS (AKIS) renginys kartu su DG AGRI 2020 m. balandį;
- HR pirmininkavimo Bioekonomikos konferencija kartu su DG RTD 2020 m. balandžio pabaigoje Opatijoje. Datos bus tikslinamos artimiausiu metu.

Ruošiantis „Europos horizontui“ BIOEAST tematinių darbo grupių koordinatoriai dalyvauja rengiant agroekologijos partnerystei ir dirvožemio misijai skirtas koordinavimo ir paramos veiklos (*Coordination and Support Action – CSA*) paraiškas.

Kiti klausimai. LEAP4FNSSA – CSA projektas, siekiant ilgalaikės ES ir Afrikos partnerystės maisto, mitybos ir tvaraus žemės ūkio mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje <https://www.leap4fnssa.eu/>. Domisi mokslo ir žemės ūkio kontaktais Rytų Europos šalyse, nori bendradarbiauti. Čekijoje numatytas seminaras ta tema.

IBISBA – Vakarų Europos šalių konsorciumas, kuris kreipėsi į BIOEAST dėl bendradarbiavimo kuriant biochemijos ir biotechnologijų mokslinių tyrimų infrastruktūras. Laukia galimų BIOEAST partnerių iš akademinės visuomenės, tyrimų institutų.

Pritarta BIOEASTsUP projekto įsitraukimui į Europos bioekonomikos tinklą (*European Bioeconomy Network*), kuris jungia visus ES finansuojamus su bioekonomika susijusius projektus.

Darius Liutikas

Justina Vaišvilaitė